

En god overgang til voksenalivet

I pjecen her kan I læse, hvad der lovgivningsmæssigt sker, når en ung med funktionsnedsættelser fylder 18 år. I kan også læse om, hvordan Ringsted Kommune forbereder denne overgang og læse om nogle af de muligheder, der kan være, når den unge fylder 18 år.

Hvilken støtte den unge kan tilbydes, afhænger af funktionsniveau og støttebehov.

Den unge får selvbestemmelse

Når unge menneske fylder 18 år, bliver de myndige og får ret til at træffe egne beslutninger. Det betyder, at alle offentlige myndigheder fremover vil henvende sig direkte til den unge selv, i stedet for til dig som forælder eller netværksperson.

Undtagelse for dette kræver samtykke fra den unge eller partsrepræsentation. I helt særlige tilfælde kan det være nødvendigt at ansøge om værgemål.

Ungesyn og Recovery-orienteret tilgang i Ringsted kommune

I Ringsted kommune arbejder vi ud fra en recovery-orienteret rehabiliterende tilgang til unge med funktionsnedsættelser. Formålet er at muliggøre et **meningsfuldt liv** med mest mulig **aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet**.

Fokus i den recovery-orienterede rehabiliterende tilgang er, at den unge **bevarer kontrollen i eget liv** gennem samarbejdet med den faglige medarbejder.

Vi arbejder mod at skabe et meningsfuldt liv for den unge i så **tæt kontakt med samfundets almene fællesskaber** som muligt.

Har den unge udfordringer eller funktionsnedsættelser, som kan reduceres, eller som den unge kan lære at håndtere selv, vil vi understøtte den unge i at bliver selvhjulpne. Vi ønsker at gøre det lettere for den unge at leve sit liv så **selvstændigt** og meningsfuldt som muligt.

Kommunen har i planlægning af overgangen fokus på den unges egne **håb, ønsker og drømme**. Vi vil på forskellig vis arbejde på at få den unges perspektiv frem – enten gennem dialog, observation eller ved at indhente oplysninger fra andre. Ved at give den unge aktiv indflydelse på de fælles mål for indsatsen, øges den unges motivation og oplevelse af meningsfuldhed. Den unge betragtes som **erfarings-ekspert** med et unikt kendskab til egne ønsker og drømme. Vi arbejder for at møde den unge og dennes drømme med **åbenhed, tillid og respekt**.

Planlægning af den gode overgang

Hvis du er voksen netværksperson til et barn med funktionsnedsættelse, og barnet og/eller I får støtte efter Barnets Lov, vil I, når barnet fylder 16 år, blive inviteret til et overgangsmøde. På mødet vil I sammen med Ringsted Kommune forberede barnet på, hvad der sker, når det fylder 18 år (jf. Barnets Lov §§ 122 og 123).

Formålet med overgangsmødet er at sikre tryghed omkring fremtiden og sikre, at I og barnet er inddraget gennem dialog om tanker og ønsker for fremtiden. På overgangsmødet vil vi tale om behov for støtte efter det fyldte 18. år som følge af funktionsnedsættelsen. Det kan være omkring:

- Boligforhold
- Uddannelse og beskæftigelse
- Forsørgelsesgrundlag.
- Sociale forhold.
- Øvrige relevante forhold

For at I kan få den bedste vejledning om disse forhold, vil der typisk deltage forskellige fagpersoner på mødet. Det kan f.eks. være rådgiver fra voksenområdet og beskæftigelsesområdet. Det kan også være en uddannelsesvejleder, ergoterapeut, psykolog eller andet.

På mødet taler vi sammen om, hvilke ønsker barnet har for sin fremtid, f.eks. ønsker til fremtidig bopæl, skole og beskæftigelse. Ud fra dette afklares og aftales, hvordan vi hjælper den unge med en god overgang til voksenlivet. Dette kan bl.a. indebære afklaring om, hvad der skal ske, indtil den unge fylder 18 år, hvem der gør hvad indtil det 18. år, og hvem der skal overtage den unges sag ved det 18. år.

Efter mødet modtager I og de resterende mødedeltagere et referat for mødet.

Mulighed for støtte

Ophør af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste

I forbindelse med at den unge fylder 18 år, skal du være opmærksom på, at ydelser reguleret efter Barnets Lov som f.eks. merudgifter til børn (§86) og tabt arbejdsfortjeneste (§87) ophører. Du kan få vejledning i Ungeenheden og blive henvist til rådgivning i Jobcentret i forhold til din arbejdssituation, når den unge fylder 18 år.

Nedenfor kan du læse om, hvilke forskellige muligheder der er for hjælp og støtte til unge, når de fylder 18 år.

Muligheder for støtte

Muligheder for støtte vurderes på baggrund af en individuel konkret vurdering. Til at vurdere dette, udarbejder kommunen i samarbejde med den unge en VUM (Voksenudredningsmetode), som er en funktionsudredning, der viser dit barns funktionsniveau. I VUM tillægges jeres barns ønsker og ressourcer stor betydning.

I det følgende kan I læse om nogle af de typer af støtte, en ung med funktionsnedsættelse kan tilbydes. Overblikket beskriver kort, hvilke forhold og muligheder, der er inden for forskellige områder. På pjecens sidste sider findes en udfoldet oversigt over gældende love og regler.

Praktiske forhold Unge over 18 år med funktionsnedsættelse kan være berettigede til en række støttemuligheder. Afhængigt af funktionsnedsættelsens omfang og varighed samt den unges ønsker er støttemulighederne, der kan tilbydes, f.eks. støtte til hjælpemidler, ledsager eller praktisk hjælp i eget hjem. For at blive klogere på, hvilke støttemuligheder, der kan være i kommunen, se bl.a. beskrivelserne i slutningen af denne pjece.

Boligforhold På et tidspunkt vil den 18-årige måske gerne flytte hjemmefra og finde en bolig, der passer til behov og økonomi. I Ringsted Kommune bor unge mennesker i egen bolig. Hvis der er behov for støtte, findes flere muligheder for at få støtte i egen bolig. I tilfælde af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvor det ikke er muligt for den unge at flytte i egen bolig, kan der være andre muligheder. Det kan være muligheden for midlertidigt eller varigt botilbud efter reglerne for enten længerevarende botilbud eller efter reglerne for almen lejebolig.

Mulighed for støtte

Uddannelse og beskæftigelse Efter grundskolen kan den unge vælge en uddannelse ud fra sine interesser, evner og behov. Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) kan vejlede om uddannelser og støttemuligheder, der er i tilknytning til de enkelte uddannelser. Med hjælp fra UU kan I planlægge den unges uddannelse og jobmuligheder. I kan kontakte UU ved at skrive til: uu-ringsted@ringsted.dk.

Forsørgelsesforhold Fra det 18. år har den unge ansvar for egen forsørgelse. Det kan være gennem egen indkomst eller gennem SU, der gives til studerende på ungdoms-, videregående- og visse private uddannelser. Hvis den unge er ledig og uden for uddannelse, kan der søges kontanthjælp.

Videoer om inddragelse af jeres perspektiver i rådgivningen

Du og den unge kan med fordel følge nedenstående links, som sender jer videre til nogle videoer, der er udgivet af Social- og Boligstyrelsen. Serien af videoer er opdelt i seks afsnit rettet mod børn og unge mellem 10 og 17 år og har til formål at give børn og unge viden om, hvordan et forløb i kommunen kan se ud, hvem de skal mødes med, og hvilke rettigheder de har. Videoerne er også velegnede som redskab for den voksne i kontakten med barnet eller den unge, som skal mødes med en rådgiver fra kommunen.

Social- og boligstyrelsen

Direkte til video

Ordforklaringer

Voksenudredningsmetoden (VUM) En metode til rådgivning på myndighedsområdet for voksne med funktionsnedsættelser, psykiske vanskeligheder eller sociale problemer. VUM har til formål at klarlægge den unges funktionsevne, ressourcer, udfordringer og behov og danner grundlag for, hvad den unge kan bevilliges.

At være part i sagen Når den unge bliver 18 år, opnår den unge selvstændig partsstatus. Det betyder, at det herefter er den unge selv, der vil blive kontaktet, skrevet afgørelser til, kan påklage sin sag og bestemmer, hvem der skal med til møder. Det betyder også, at du/I som udgangspunkt ikke bliver kontaktet af kommunen om forhold, der vedrører den unge.

Ret til bisidder og partsrepræsentant Når den unge har en sag i kommunen, har den unge ret til en bisidder eller en partsrepræsentant. Der er stor forskel på de to muligheder:

Bisidder En bisidder er en støtte, der kan hjælpe med at stille relevante spørgsmål eller hjælpe med at huske, hvad der skal fortælles. Efter samtalen kan bisidderen hjælpe med at få klarhed over, hvad der blev sagt og besluttet. Den unge vælger selv sin bisidder. Det kan eksempelvis være et familiemedlem eller en god ven, som den unge har tillid til. En bisidder er ikke part i sagen.

Partsrepræsentant En partsrepræsentant er en repræsentant, der varetager den unges interesser i hans/hendes sag i kommunen. Vedkommende kan være til stede til møder, uden at den unge selv er med. Den unge vælger selv sin partsrepræsentant. Det kan eksempelvis være et familiemedlem eller en god ven, som den unge har tillid til. Hvis den unge har overgivet sine rettigheder til en partsrepræsentant, er det bedst at lave en skriftlig fuldmagt, så det fremgår tydeligt, hvilke rettigheder den unge har overgivet, og kommunen eventuelt kan få en kopi, hvis de har brug for det.

Kommunen kan dog kræve, at den unge selv medvirker. Et eksempel er, hvis kommunen beder den unge om at gå til undersøgelse hos egen læge for at få en lægeattest til brug for sagen. Eller det kan være, hvis den unges sag skal behandles på et rehabiliteringsteam møde, hvor den unge skal møde personligt.

Ordforklaringer

Værgemål Når der iværksættes værgemål for en person, betyder det, at personen får en værge, som handler på vedkommendes vegne i de spørgsmål, der er omfattet af værgemålet. Det kan for eksempel være spørgsmål vedrørende økonomi og flytning.

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at beskytte den unge mod at blive udnyttet eller mod, at den unge indgår uheldige aftaler, for eksempel køber alt for dyre ting, som han eller hun slet ikke har brug for. I disse situationer kan den unge få frataget sin (økonomiske) retlige handleevne. Det betyder, at den unge bliver umyndig og derfor ikke kan indgå gyldige økonomiske aftaler.

Partshøring Hvis den unge ikke ved, at kommunen har bestemte oplysninger om den unges sag, som gør, at der gives afslag på en ansøgning, skal kommunen sende alle disse oplysninger til den unge, så den unge kender alle oplysninger og kan komme med en udtalelse. Den unge vil få en frist til at udtale sig i, og herefter træffer kommunen en afgørelse.

Samtykkebegrebet Hjælp efter Serviceloven forudsætter som udgangspunkt, at den unge er indforstået med at modtage hjælpen og aktivt eller stiltiende har samtykket til hjælpen.

Et samtykke skal være frivilligt, specifikt og informeret:

Frivilligt betyder, at aftalen ikke må være indgået under nogen form for tvang. Specifikt betyder, at det klart og tydeligt skal fremgå, hvad der konkret er givet samtykke til. Informeret betyder, at den unge, der afgiver samtykket, har forstået, hvad der er givet samtykke til – og kan huske det i de konkrete situationer.

Et gyldigt samtykke kan foreligge i form af:

- Et udtrykkeligt samtykke, hvor den unge klart giver udtryk for at være indforstået med, hvad der gives samtykke til. Det kan være mundtligt eller skriftligt.
- Et stiltiende samtykke, hvor den unges signaler og adfærd må tolkes således, at der foreligger samtykke.

Lovgivning og regler

Serviceovens §82a Gruppebaseret tidsbegrænset hjælp og støtte

Hvad er det? Kommunen kan tilbyde gruppebaseret hjælp og støtte. Det kan være aktiviteter, hvor dit barn arbejder med f.eks. økonomi eller struktur sammen med andre med samme udfordring. Formålet er at udvikle færdigheder.

Hvem kan få det? Tilbuddet er til unge med lette fysiske eller psykiske udfordringer eller sociale problemer, hvor det vurderes, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre den unges aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Serviceovens §82b Individuel tidsbegrænset hjælp og støtte

Hvad er det? Kommunen kan give tilbud om tidsbegrænset individuel hjælp. Tilbuddet kan gives i op til 6 måneder.

Hvem kan få det? Dette tilbud er for unge med lettere udfordringer, som forventes at kunne klare sig selv efter hjælpens afslutning. Hvis den unge har behov for længerevarende hjælp (dvs. i mere end 6 måneder), kan der være andre ordninger, som f.eks. støtte efter Serviceovens §85.

Serviceovens §83 Personlig pleje og praktisk hjælp

Hvad er det? Kommunen skal tilbyde hjælp og pleje, praktisk hjælp i hjemmet og madservice. Hjælpen kan ydes hele døgnet, hvis der er behov for det. Kommunen vurderer den unges samlede situation og ser på, om andre i husstanden også kan hjælpe med praktiske opgaver. Udgangspunktet er, at enhver i husstanden skal varetage sin del af de praktiske opgaver i hjemmet. Det gælder således både dit barn og jer i husstanden, hvis han/hun bliver boende hjemme efter det 18. år.

Hvem kan få det? Unge med midlertidige eller varige fysiske eller psykiske udfordringer eller særlige sociale problemer, der har behov for praktisk hjælp og/eller personlig pleje.

Lovgivning og regler

Serviceovens §84 Afløsning og aflastning

Hvad er det? Afløsning foregår i hjemmet, og aflastning foregår uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag-, nat- eller døgnophold i dagcenter, plejehjem eller botilbud.

Hvem kan få det? Efter serviceovens §84, stk. 1, kan du som forældre eller nær pårørende tilbydes afløsning eller aflastning, hvis dit barn fortsat bor hjemme efter det 18 år. Ved vurderingen af behovet for aflastning og afløsning tages der udgangspunkt i den eller de pårørendes behov, og det er således ikke behovet hos personen med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, der skal vurderes. Der er ikke frit valg mellem afløsning og aflastning.

Serviceovens §85 Socialpædagogisk støtte i eget hjem

Hvad er det? Kommunen kan tilbyde hjælp og støtte i hjemmet til unge med betydelige fysiske eller psykiske udfordringer eller særlige sociale problemer. Dette kan omfatte personlig støtte, træning og hjælp til udvikling af færdigheder som for eksempel strukturering af hverdagen, økonomistyring eller åbne, forstå og reagere på post mm.

Hvem kan få det? Unge med større behov for hjælp på grund af betydelige fysiske eller psykiske udfordringer eller sociale problemer, sammenlignet med dem, der modtager hjælp efter §82a og §82b. Socialpædagogisk støtte kan bevilliges uanset boform.

Lovgivning og regler

Serviceovens §107 Midlertidigt botilbud

Hvad er det? Midlertidige botilbud er boligtilbud for unge og voksne over 18 år med betydelig nedsat fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, og som i en tidsbegrænset periode har behov for særlig støtte, men hvor det vurderes, at der er et udviklingspotentiale. Beboere i midlertidige botilbud har ikke mulighed for frit at vælge andre botilbud end den, kommunen henviser til, og der kan ikke ydes boligstøtte til denne type boligform.

Hvem kan få det? Personer med betydelige fysiske eller psykiske funktionsevnenedsættelser, der har behov for omfattende hjælp til daglige aktiviteter eller særlig støtte i en periode, men hvor det vurderes, at den unge på sigt kan klare sig med mindre støtte.

Serviceovens §108 Varigt botilbud

Hvad er det? Varige botilbud er længerevarende boligtilbud til personer med meget omfattende hjælpebehov. Boligstøtte kan ikke ydes til disse botilbud, da de ikke er omfattet af lejeloven.

Hvem kan få det? Personer med betydelige og varige fysiske eller psykiske funktionsevnenedsættelser, der har behov for omfattende hjælp til daglige aktiviteter, pleje eller behandling, som ikke kan dækkes på anden måde.

Almenboliglovens §105/ Servicelovens §85

Hvad er det? Almene boliger er almindelige lejeboliger, hvor lejeforholdet reguleres af en lejekontrakt, og man betaler husleje i henhold til denne kontrakt. Personer med behov for et længerevarende botilbud kan vælge mellem botilbud efter reglerne for varige botilbud og almen bolig. Den unge betaler indskud og husleje i henhold til lejekontrakt og forbrugsafgifter (el, vand og varme) og kan søge boligstøtte på lige fod med andre i almene boliger. Socialpædagogisk støtte i almen bolig gives efter reglerne i Servicelovens §85. Den unge kan tilkøbe valgfri ydelser, som f.eks. botilbuddet kan stille til rådighed, herunder kost og rengøring. Den unge har frit boligvalg hvis; a) botilbuddet kan dække den unges behov og b) botilbuddet ikke er væsentlig dyrere end det tilbud, kommunen har givet.

Hvem kan få det? Botilbud efter almenloven kan gives til unge med betydelige og varige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, men som ikke har så omfattende støttebehov som unge, der tilbydes botilbud efter Servicelovens §108.

Ringsted
Kommune

